

ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ

HELLENIC ACADEMIC
HEAL LIBRARIES LINK
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ

Διαδανεισμός βιβλίων - παρουσίαση της τρέχουσας πραγματικότητας στις Ελληνικές Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες

Δ. Κουης, Φ. Ευθυμίου, Β. Γκιούρδα

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΔΡΑΣΗ

ΔΙΗΜΕΡΙΔΑ

«Συλλογικός Κατάλογος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών – Υπηρεσίες και Εργαλεία στη διάθεση χρηστών και βιβλιοθηκονόμων»

Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο

Πολυτεχνειούπολη Ζωγράφου, Αίθουσα Τελετών Ε.Μ.Π.

Δευτέρα 7 & Τρίτη 8 Μαΐου 2007

Περιεχόμενα Παρουσίασης

- Καταγραφή της κατάστασης στον τομέα του Δια-δανεισμού Βιβλίων στις Ελληνικές Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες
- Αποστολή ερωτηματολογίου σε 40 Ιδρύματα
- Απάντησαν συνολικά 28 από 40 Βιβλιοθήκες (70%)
- Το ερωτηματολόγιο αποτελείται από δύο μέρη
 - Το Α μέρος περιλαμβάνει 27 ερωτήσεις για τις βιβλιοθήκες που πραγματοποιούν δια-δανεισμό βιβλίων
 - Το Β μέρος περιλαμβάνει 4 ερωτήσεις για τις βιβλιοθήκες που δεν πραγματοποιούν δια-δανεισμό βιβλίων

ΕΡΩΤΗΣΗ 1:

Πραγματοποιεί η βιβλιοθήκη σας δια-δανεισμό βιβλίων;

ΑΠΑΝΤΗΣΑΝ ΣΥΝΟΛΙΚΑ 28 ΑΠΟ 40 ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ – 70%

ΑΠΑΝΤΗΣΑΝ ΝΑΙ → 21 ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

- Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών
- Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
- Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο - Ε.Μ.Π.
- Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο
- Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών
- Παιδαγωγικό Ινστιτούτο
- Πανεπιστήμιο Αιγαίου
- Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
- Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
- Πανεπιστήμιο Κρήτης
- Πανεπιστήμιο Κύπρου
- Πανεπιστήμιο Μακεδονίας
- Πανεπιστήμιο Πάτρας
- Πανεπιστήμιο Πειραιά
- Πάντειο Πανεπιστήμιο
- Πολυτεχνείο Κρήτης
- ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας
- ΤΕΙ Ηπείρου
- ΤΕΙ Καλαμάτας
- ΤΕΙ Μεσολογγίου
- ΤΕΙ Σερρών

ΑΠΑΝΤΗΣΑΝ ΟΧΙ → 7 ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

- Ακαδημία Αθηνών
- Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου
- ΤΕΙ Ιονίων Νήσων
- ΤΕΙ Κρήτης
- ΤΕΙ Πάτρας
- ΤΕΙ Πειραιά
- Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο

Α΄ ΜΕΡΟΣ - ΕΡΩΤΗΣΗ 2:

Υπάρχει διακριτό τμήμα δια-δανεισμού στη βιβλιοθήκη σας;

ΑΠΑΝΤΗΣΑΝ ΣΥΝΟΛΙΚΑ 21 ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΑΝ ΝΑΙ → 12 ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΒΙΒΛ/ΜΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας	4
Πανεπιστήμιο Πάτρας	3
ΤΕΙ Σερρών	3
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης	2
Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο - Ε.Μ.Π.	2
Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων	2
Πανεπιστήμιο Κρήτης	2
Πανεπιστήμιο Κύπρου	2
ΤΕΙ Καλαμάτας	2
Πανεπιστήμιο Μακεδονίας	1
Πάντειο Πανεπιστήμιο	1
Πολυτεχνείο Κρήτης	1

ΑΠΑΝΤΗΣΑΝ ΟΧΙ → 9 ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

- Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών
- Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο
- Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών
- Παιδαγωγικό Ινστιτούτο
- Πανεπιστήμιο Αιγαίου
- Πανεπιστήμιο Πειραιά
- ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας
- ΤΕΙ Ηπείρου
- ΤΕΙ Μεσολογγίου

Α΄ ΜΕΡΟΣ - ΕΡΩΤΗΣΗ 3:

Η βιβλιοθήκη σας έχει το ρόλο του δανειστή (προμηθευτή – supplier) ή του δανειζόμενου (πελάτης – client) σε σχέση με τον δια-δανεισμό βιβλίων;

ΑΠΑΝΤΗΣΑΝ ΣΥΝΟΛΙΚΑ → 21 ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Μόνο δανειστής (προμηθευτής – supplier)	Μόνο δανειζόμενος (πελάτης – client)	Και τους δύο ρόλους
1	1	19

Α΄ ΜΕΡΟΣ - ΕΡΩΤΗΣΗ 4:

19 Βιβλιοθήκες αναφέρουν ότι όταν η βιβλιοθήκη τους έχει το ρόλο του δανειστή (προμηθευτής – supplier) δέχεται αιτήματα δια-δανεισμού βιβλίων συχνότερα από τις ακόλουθες βιβλιοθήκες

Σημείωση: παρακάτω αναφέρονται μόνο οι βιβλιοθήκες που εμφανίζονται πιο συχνά στην απάντηση 4

(αναφέρονται 9 φορές)	Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης Πανεπιστήμιο Πάτρας
(αναφέρονται 6 φορές)	Πανεπιστήμιο Αιγαίου Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων Πάντειο Πανεπιστήμιο
(αναφέρονται 5 φορές)	Πανεπιστήμιο Κρήτης Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο
(αναφέρονται 4 φορές)	Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας Πανεπιστήμιο Κύπρου
(αναφέρονται 3 φορές)	Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθήνας

Α΄ ΜΕΡΟΣ - ΕΡΩΤΗΣΗ 5:

20 Βιβλιοθήκες δήλωσαν ότι έχουν το ρόλο του δανειζόμενου. Αυτές αναφέρουν ότι όταν η βιβλιοθήκη τους έχει το ρόλο του δανειζόμενου (πελάτης – client) καταθέτει αιτήματα διαδανεισμού βιβλίων συχνότερα στις ακόλουθες βιβλιοθήκες

Σημείωση: παραπάνω αναφέρονται μόνο οι βιβλιοθήκες που εμφανίζονται πιο συχνά στην απάντηση 5

(αναφέρεται 14 φορές)	Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
(αναφέρονται 8 φορές)	Πανεπιστήμιο Κρήτης Πανεπιστήμιο Μακεδονίας
(αναφέρεται 7 φορές)	Πάντειο Πανεπιστήμιο
(αναφέρεται 6 φορές)	Πανεπιστήμιο Αιγαίου
(αναφέρονται 4 φορές)	Πανεπιστήμιο Πάτρας Πολυτεχνείο Κρήτης
(αναφέρονται 3 φορές)	Πανεπιστήμιο Κύπρου Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Α΄ ΜΕΡΟΣ - ΕΡΩΤΗΣΗ 6:

Έχετε θέσει όριο στον αριθμό βιβλίων, καθώς και στον αριθμό των αιτήσεων που έχουν δικαίωμα οι χρήστες σας να καταθέσουν σε εσάς για δανεισμό βιβλίων από άλλες βιβλιοθήκες;

Αριθμός Βιβλιοθηκών που απάντησαν στην ερώτηση: 18	
Πόσες αιτήσεις και βιβλία ανά μήνα; Πόσες αιτήσεις και βιβλία ανά χρόνο;	3
ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΤΕΘΕΙ ΟΡΙΟ	15

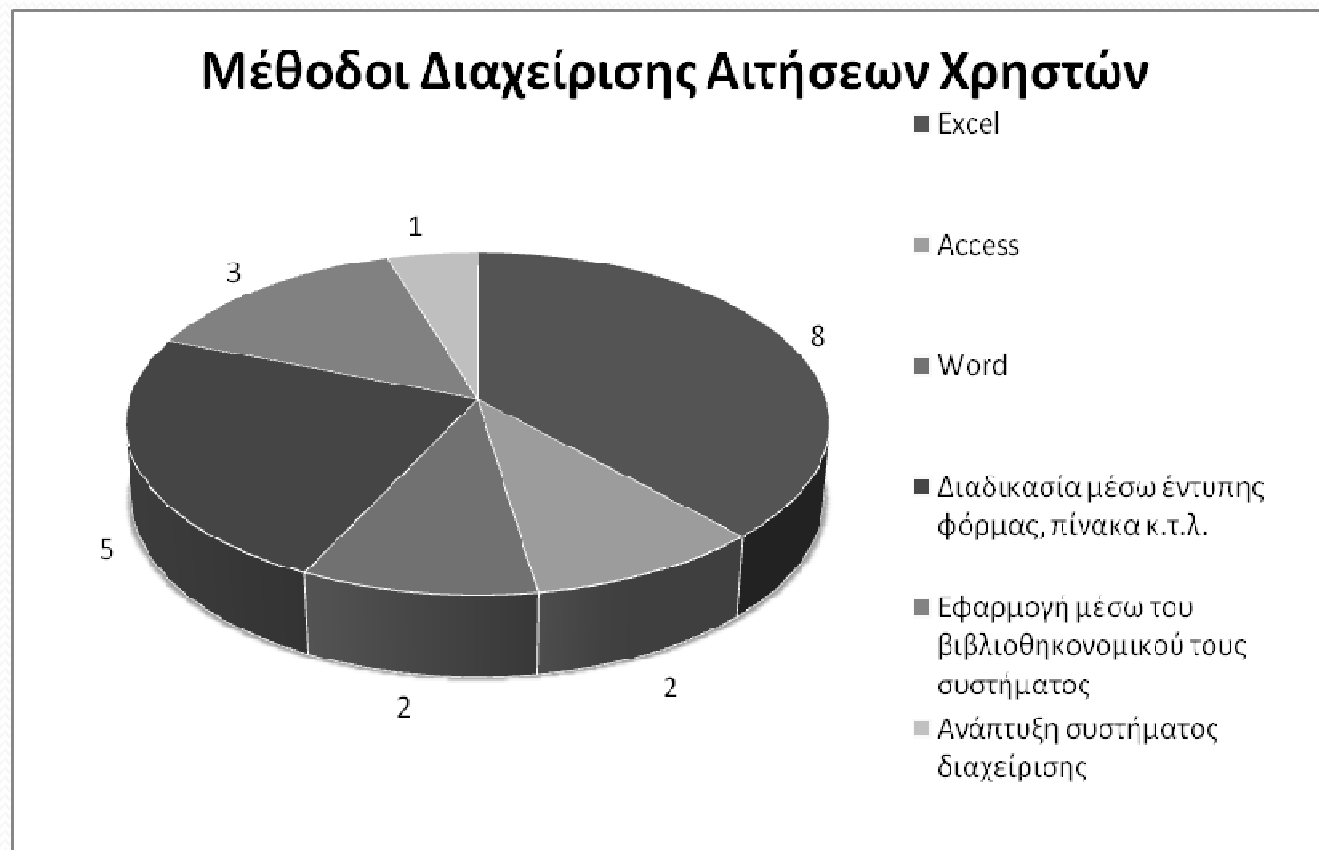
Α΄ ΜΕΡΟΣ - ΕΡΩΤΗΣΗ 7:

Για πόσο χρόνο συνήθως δανείζεται το βιβλίο από άλλες βιβλιοθήκες ο χρήστης;

1	1 εβδομάδα	2
2	15 μέρες	6
3	Άλλο (π.χ. εξαρτάται από τη βιβλιοθήκη που μας προμηθεύει το βιβλίο)	12

Α΄ ΜΕΡΟΣ - ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ 8 – 9 – 10 :

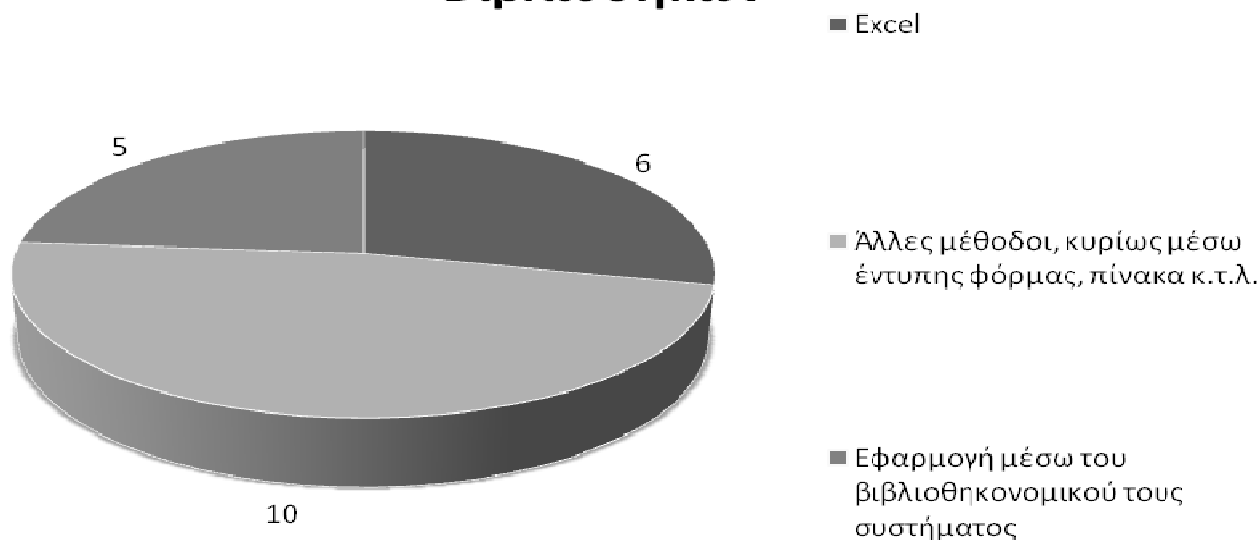
Χρήση και περιγραφή αυτοματοποιημένης διαδικασίας ή χειρωνακτικής μεθόδου για τη διαχείριση των αιτήσεων που κατατίθενται στη βιβλιοθήκη από χρήστες

Α΄ ΜΕΡΟΣ - ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ 18 – 19 – 20 :

Χρήση και περιγραφή αυτοματοποιημένης διαδικασίας ή χειρωνακτικής μεθόδου για τη διαχείριση των αιτήσεων που κατατίθενται στη βιβλιοθήκη από άλλες βιβλιοθήκες

Μέθοδοι Διαχείρισης Αιτήσεων μεταξύ Βιβλιοθηκών

Α΄ ΜΕΡΟΣ - ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ 11 - 12

Ερώτηση 11

Ποια διαδικασία ακολουθείτε για τον εντοπισμό των βιβλίων σε άλλες βιβλιοθήκες ;		
1	Με την βοήθεια εξειδικευμένου software (meta-search, ILL κτλ.)	0
2	Μέσω συλλογικών καταλόγων (π.χ. Ζέφυρος, Συλλογικός Κατάλογος, Αργώ, LC, BL)	19
3	Απευθείας αναζήτηση σε OPAC βιβλιοθήκης	8

Ερώτηση 12

Σε περίπτωση που το βιβλίο βρεθεί σε πολλές βιβλιοθήκες με ποιο κριτήριο επιλέγετε την βιβλιοθήκη για αποστολή του αιτήματος δια-δανεισμού ;		
1	Εγγύτητα βιβλιοθήκης	6
2	Με βάση τη σχέση συνεργασίας με τη βιβλιοθήκη	16
3	Με βάση το κόστος	2
4	Με βάση την ταχύτητα εξυπηρέτησης	3

Α΄ ΜΕΡΟΣ - ΕΡΩΤΗΣΗ 13:

Πως κάνετε την συναλλαγή με την βιβλιοθήκη - δανειστή όπου αποστέλλετε το αίτημα δια-δανεισμού βιβλίου;		
1	Τηλεφωνικά	6
2	Μέσω Email	19
3	Με Fax	2
4	Άλλο :	

Α΄ ΜΕΡΟΣ - ΕΡΩΤΗΣΗ 14:

Πως ενημερώνονται /ειδοποιούνται οι χρήστες σχετικά με το αν το αίτημα τους για δια-δανεισμό βιβλίων εκπληρώθηκε ή όχι;		
1	Τηλεφωνικά	18
2	Μέσω Email	14
3	Με Fax	3
4	Προσωπική επαφή	3
5	SMS	0
6	Άλλος τρόπος: 1 «Πρόγραμμα "Question Point" που υπάρχει στον ιστότοπο του συστήματος Βιβλιοθηκών του Α.Π.Θ. www.lib.auth.gr »	

Α΄ ΜΕΡΟΣ - ΕΡΩΤΗΣΗ 15:

Σε πόσο χρόνο κατά μέσο όρο η βιβλιοθήκη σας ενημερώνει / ειδοποιεί τους χρήστες της σχετικά με το αν το αίτημα τους για δια-δανεισμό βιβλίων εκπληρώθηκε ή όχι;		
1	1 ημέρα	8
2	3 ημέρες	8
3	5 ημέρες	1
4	Άλλο	1

Α΄ ΜΕΡΟΣ - ΕΡΩΤΗΣΗ 23

Σε πόσο χρόνο κατά μέσο όρο η βιβλιοθήκη σας απαντά σε μια βιβλιοθήκη ότι διαθέτει ή όχι το βιβλίο που ζητήθηκε και ότι πρόκειται να ικανοποιήσετε ή όχι το αίτημα της;		
1	1 ημέρα	10
2	3 ημέρες	9
3	5 ημέρες	1
4	Άλλο	0

Α΄ ΜΕΡΟΣ - ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ 16 -17

16. Πόσα αιτήματα δια-δανεισμού βιβλίων έλαβε η βιβλιοθήκη σας από τους χρήστες της κατά τα παρακάτω έτη;

1	2005	Σύνολο από 19 βιβλιοθήκες : 1970, Μ.Ο. ~104
2	2004	Σύνολο από 19 βιβλιοθήκες : 1515, Μ.Ο. ~80

17. Πόσα από τα αιτήματα δια-δανεισμού βιβλίων της προηγούμενης ερώτησης έχει διεκπεραιώσει επιτυχώς η βιβλιοθήκη σας;

1	2005	Ικανοποιημένα αιτήματα 1475, 74,8 %
2	2004	Ικανοποιημένα αιτήματα 1138, 75,1 %

Α΄ ΜΕΡΟΣ - ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ 21 - 22

21. Πόσα αιτήματα δια-δανεισμού βιβλίων έλαβε η βιβλιοθήκη σας από άλλες βιβλιοθήκες κατά τα παρακάτω έτη;

1	2005	Σύνολο από 19 βιβλιοθήκες : 1138, Μ.Ο. ~60
2	2004	Σύνολο από 19 βιβλιοθήκες : 893, Μ.Ο. ~47

22. Πόσα από αυτά τα αιτήματα δια -δανεισμού βιβλίων της προηγούμενης ερώτησης έχει διεκπεραιώσει επιτυχώς η βιβλιοθήκη σας;

1	2005	Ικανοποιημένα αιτήματα 1058, 93 %
2	2004	Ικανοποιημένα αιτήματα 836, 93,5 %

Α΄ ΜΕΡΟΣ - ΕΡΩΤΗΣΗ 24:

Ποιο είναι το κόστος λειτουργίας δια-δανεισμού βιβλίων για τη βιβλιοθήκη σας το τελευταίο έτος (προσεγγιστικά);		
1	Μηδενικό (καλύπτεται εξ' ολοκλήρου από το χρήστη)	19
	(*Αν μη μηδενικό κόστος συνεχίστε με τις παρακάτω ερωτήσεις)	Ποσό
2	Μη μηδενικό (αναφέρατε εκτιμώμενο κόστος που επιβαρύνετε η βιβλιοθήκη σας αποκλειστικά)	
	Ανάλυση Κόστους	Ποσό
	Ως βιβλιοθήκη δανειζόμενη (πελάτης – client) αναλαμβάνω εξολοκλήρου τα έξοδα παραλαβής του βιβλίου από άλλη βιβλιοθήκη και αποστολής του ξανά στη βιβλιοθήκη μέσω Courier, ή μέσω ταχυδρομείου.	
	Η βιβλιοθήκη δανειστής (προμηθευτή-surplier) αναλαμβάνει εκείνη τα έξοδα αποστολής του βιβλίου στη δικιά μου βιβλιοθήκη μέσω Courier, ή μέσω ταχυδρομείου κι εγώ αναλαμβάνω τα έξοδα αποστολής του βιβλίου πίσω στη βιβλιοθήκη.	
	Άλλα έξοδα (συμπεριλαμβάνεται το κόστος απασχόλησης προσωπικού)	

Α΄ ΜΕΡΟΣ - ΕΡΩΤΗΣΗ 25 - 26

25. Πως Θα χαρακτηρίζατε την υπηρεσία δια-δανεισμού βιβλίων της βιβλιοθήκη σας ως προς την εξυπηρέτηση των χρηστών σας και των άλλων βιβλιοθηκών;

1	Πολύ καλή	6
2	Ικανοποιητική	12
3	Ανεπαρκής	3

26. Η μεθοδολογία που χρησιμοποιείτε (αυτοματοποιημένο ή χειρωνακτικό σύστημα) σας ικανοποιεί;

1	ΝΑΙ	7
2	ΟΧΙ	14

Α΄ ΜΕΡΟΣ - ΕΡΩΤΗΣΗ 27:

Αν το σύστημα που χρησιμοποιείτε παρουσιάζει δυσκολίες παρακαλώ αναφέρετε ποιες είναι αυτές

- Μη δυνατότητα συλλογής στατιστικών στοιχείων.
- Καθυστερήσεις στην εξυπηρέτηση του χρήστη.
- «Θα μπορούσε να γίνει μια σύμβαση με εταιρεία courier για χαμηλότερο κόστος για τους χρήστες.»
- «Δεν έχω πλήρη εικόνα του πόσα βιβλία έχουμε δανείσει σε άλλες βιβλιοθήκες σε δεδομένη χρονική στιγμή και πότε είναι να επιστραφούν.»
- «Δεν διαθέτουμε ικανό αριθμό προσωπικού ώστε να λειτουργήσει η υπηρεσία δια-δανεισμού βιβλίων»
- «Η προσπάθεια αλλαγής ήδη διαμορφωμένων νοοτροπιών και προσαρμογής τους σε ένα σύστημα που η εφαρμογή είναι πλήρως συναρτώμενη με την πολιτική του, σίγουρα αποτελεί σοβαρή πηγή δυσκολιών, οι οποίες με συστηματική διαχείριση θα ξεπεραστούν.»
- «Δεν παρέχει αυτόματη ενημέρωση στις καθυστερήσεις των βιβλίων από και προς τη βιβλιοθήκη.»
- «Δεν υπάρχει κατοχύρωση ότι η Βιβλιοθήκη έχει δανειστεί το τεκμήριο γιατί γίνεται άτυπα εκτός συστήματος.»
- «Δεν υπάρχει κεντρική διαχείριση»
- «Δυσκολία συντονισμού Κεντρικής Βιβλιοθήκης με τα παρατήματά της. (Εδεσσα - Νάουσα)»
- «Δυσκολία συλλογής και επεξεργασίας στατιστικών στοιχείων του Τμήματος Διαδανεισμού»
- «Δυσκολία ενημέρωσης χρήστη σε όλα τα στάδια της διαδικασίας»
- «Δυσκολία διαχείρισης του όγκου των αιτημάτων»
- «Δυσκολία εξαγωγής στατιστικών στοιχείων»
- «Θα επιθυμούσαμε την άμεση, αυτόματη και on-line ενημέρωση του χρήστη για το στάδιο στο οποίο βρίσκεται το αίτημά του, π.χ. Μέσω e-mail»
- «Αυτόματο έλεγχο κονδυλίων και υπολοίπου για κάθε ακαδημαϊκό τμήμα ή άτομο»
- «Αποστολή και αποδοχή on-line αιτημάτων μεταξύ χρηστών και βιβλιοθηκών μέσω ειδικού διαχειριστικού συστήματος»
- «Μειονεκτήματα από το Το χειρωνακτικό σύστημα λόγω της αύξησης του όγκου των διαδανεισμών όσο αφορά τις εργατώρες»
- «Η συνεννόηση με τους χρήστες ή τις βιβλιοθήκες θα ήταν χρήσιμη να πραγματοποιείτε μέσω Internet»

Β΄ ΜΕΡΟΣ - ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ 28 - 29:

28. Υπάρχουν αιτήματα για διαδανεισμό βιβλίων από τους χρήστες σας;		
1	Πολλά	3
2	Λίγα	4
3	Καθόλου	0

29. Υπάρχουν αιτήματα για διαδανεισμό βιβλίων από άλλες βιβλιοθήκες;		
1	Πολλά	1
2	Λίγα	5
3	Καθόλου	1

Β΄ ΜΕΡΟΣ - ΕΡΩΤΗΣΗ 30:

30. Σκέφτεστε να υλοποιήσετε στο μέλλον υπηρεσία διαδανεισμού βιβλίων;		
1	ΝΑΙ	7
2	ΟΧΙ	0

Επίλογος

- Ένας από τους στόχους του ερωτηματολογίου ήταν η καταγραφή της τρέχουσας πραγματικότητας, πριν την εφαρμογή του κεντρικού συστήματος διαδανεισμού βιβλίων.
- Η μέχρι τώρα έλλειψη χρήσης κοινού κεντρικού συστήματος διαδανεισμού βιβλίων, οδηγεί τις βιβλιοθήκες σε λύσεις που στηρίζονται αποκλειστικά σε χειρωνακτικό τρόπο εργασίας.
- Υπάρχουν σημαντικά περιθώρια βελτίωσης των υπηρεσιών προς το χρήστη.
- Επέκταση της υπηρεσίας διαδανεισμού βιβλίου όπου απουσιάζει.
- Σημείο κλειδί για την επιτυχία της υπηρεσίας θα διαδραματίσει ο βαθμός αυτοματοποίησης και η ευκολία χρήσης (βιβλιοθηκονόμος-τελικός χρήστης), η υποστήριξη της από τις Βιβλιοθήκες-Μέλη και το τελικό κόστος.